

Uddeleringsinstruks: Fissurforsøglinger

Personale gruppe: gældende for klinikassistenter.	Udarbejdet af: Christina Greffel	Ansvarlig: Det principielle ansvar: Overtandlæge Anne Kaae-Nielsen
Dato for ikraftsættelse: August 2020	Sidst ajourført: November 2023 af tandplejer Mariane H. Sørensen	Ajourføring af denne instruktion Sker ved fremkomst af nye faglige/ videnskabelige anbefalinger og senest: November 2027

Uddannelse/forudsætninger: Klinikassistenter der har gennemført sidemandsoplæring i fissurforsøglinger (se denne)

Skal lave 10 forsøglinger under instruktion og supervision af tandlæge eller tandplejer, som føres i logbog. For at vedligeholde kompetencen, skal klinikassistenten hvert år udføre 2 FF under instruktion og supervision af tandlæge eller tandplejer, som føres i logbog. Øvrigt udførte FF skal ikke føres i logbog.

Formål:

Fissurforsøglinger udføres på terapeutisk eller profylaktisk indikation. Se yderligere uddybelse og beskrivelse længere ned i teksten.

Opgave afgrænsning:

Behandlingen må ikke udføres, hvis patienten eller patientens forældre ikke samtykker til behandlingen, eller hvis patienten ikke kan kooperere til behandlingen. Klinikassistent må ikke udføre forsøglinger over kaviteter eller mikrokaviteter.

Instruktion:

Der indhentes og journaliseres samtykke fra forældre eller patient (hvis patienten er over 15 år).

Patienten og/eller patientens forældre informeres om behandlingen, og der indhentes samtykke, hvis dette ikke tidligere er journaliseret.

Ved FF der udføres af klinikassistent skal indikationen for behandlingen være beskrevet tidligere i journalen af tandlæge eller tandplejer med angivelse af, hvilken tand/tænder og flade/flader der skal FF.

Brugsanvisning på det valgte materiale skal følges.

Klinisk procedure for FF:

1. Behandlingen foretages altid 4-hændigt.
2. Rengør relevante tandflader med en stiv profylaksebørste i profylaksevinkelstykke eller langsomt kørende vinkelstykke. Brug evt. forsigtigt en sonde til at kontrollere at fissursystemet er rent.
3. Efter rengøringen af fissurerne må pt. ikke lukke munden sammen.
4. Anlæg sufficient tørlægning ved hjælp af spytsug, vatruller/parotis ruller eller drytips.
5. Æts tanden i 30 sek. med 35-38 % fosforsyre i de dele af fissursystemet, som skal forsegles. Gelen kan evt. gnubbes ned i fissurerne under ætsning. Ved en terapeutisk forsegling behandling, skal der også ætzes i den sunde emalje omkring carieslæsionen.
6. Der sprayes med vand i 20 sek. og tørlægges efterfølgende med luft. Husk at kontrollere at der ikke er vanddråber i luftstrømmen.
7. Hvis den ætsede overflade kontamineres med saliva genætses overfladen i 10 sek. og vandsprayes i 20 sek.
8. Applicér 99 % alkohol (Ethanol 99%) på det ætsede område og pust tørt. Pas på at der ikke er vand i luftsprøjten, og at alkoholen håndteres korrekt så den høje koncentration bibeholdes.
9. Applicer forseglingsmaterialet med engangssprøjtespids eller microbrush. Det er vigtigt, at der kun kommer plast på den ætsede del af fissursystemet, da overfyldning medfører affrakturering af resin og dårlig kanttilslutning, som kan bevirke at forseglingen kommer til at gøre mere skade end gavn. Plastoverskud fjernes med en tør microbrush inden polymerisering.
10. Vent 20 sek. for optimal penetration i ætsrelieffet.
11. Lyspolymeriser i henhold til producentens forskrift fx 20 sek. Hold lampen vinkelret og tæt på okklusalfladen.
12. Kontroller overgang mellem plast og tand med sonde. Der må ikke være spalter eller overskud. Hvis forseglingsmaterialet kan fjernes med sonden, gentages behandlingen fra punkt 1.
13. Tjek om forseglingen er for høj med artikulationspapir. Der må ikke være okklusion eller artikulation på plasten. Fjern overskydende plast med pudsediamant eller gummipolerer under vandkøling.
14. Behandlingen journalføres med indikation, tand/tænder, flade(r) og materialer, jvf. skabelon i TK2.

Håndtering af ethanol 99 %

1. Købes på apoteket i så lille mængde ad gangen som muligt.
2. Skal håndteres korrekt for at kunne holde koncentrationen på 99 %.
3. For at undgå fordampning er det vigtigt, at flasken/engangssprøjten er godt lukket, og at der først åbnes/doseres lige til op til brug.

Særligt om FF:

Fissurforseglinger udføres på terapeutisk eller profylaktisk indikation:

Terapeutisk FF:

- Definition: Forsegling af fissur med aktiv non-kaviteret/mikrokaviteret emaljecarieslæsion.
Indikation: Aktiv caries i emalje

Profylaktisk FF:

- Definition: Forebyggende forsegling af fissur uden tilstedeværelse af aktiv nonkaviteret/mikrokaviterer emaljecarieslæsion.
- Indikation:
 - Gentagende forekomst af plak i fissursystemet trods instruktion i renhold.
 - Patient med høj cariesaktivitet.
 - Social indikation (manglende Kooperation fra barn/forældre, sporadisk fremmøde).

Behandling: Se ovenfor ved klinisk procedure

Patientsikkerhed: FF må kun udføres hvis patienten eller patientens forældre samtykker til behandling.